



College van Burgemeester en wethouders gemeente Tynaarlo

Vergadering d.d.	1 maart 2019	Zaaknummer:	598428
Agendapunt:			
Portefeuillehouder	: J.H. Lammers	<input type="checkbox"/> Openbaar	<input checked="" type="checkbox"/> Besloten
Team	: Team Ruimte en Ontwikkeling		
Adviseur	: N.Y.D. Schipper	Toestelnummer [Nr.]	909

Collegevoorstel besproken in PHO van:	J.H. Lammers	D.d.	18 februari 2019
---------------------------------------	--------------	------	------------------

Paraaf	Burge-meester	Wethouder Kraaijenbrink	Wethouder Gopal	Wethouder Vemer	Wethouder Lammers	Wethouder de Graaf	Secretaris	Manager akkoord (kwaliteitscheck)
Conform								W.B. Aardema
Bespreken								Paraaf:

Onderwerp

Algemene Vergadering van Aandeelhouders GAE op 1 maart 2019

Samenvatting

Op vrijdag 1 maart 2019 vindt een Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) plaats van de naamloze vennootschap Groningen Airport Eelde (GAE). Op de agenda staan onder meer de vaststelling van het verslag van de AvA op 21 december 2018, de exploitatie- en investeringsbegroting 2019 en de samenstelling van de Raad van Commissarissen (RvC).

Voorstel

1 Het verslag van de AvA van 21 december 2018 voor kennisgeving aan te nemen;
2 In te stemmen met de tijdens de AvA vast te stellen exploitatie- en investeringsbegroting 2019;
3 De raad na de AvA te informeren door toezending van bijgaande brief, waarbij eventuele wijzigingen tijdens de AvA worden verwerkt;
4 In de rol van aandeelhouder in te stemmen met de benoeming van de heer xxx als voorzitter van de Raad van Commissarissen van Groningen airport Eelde per 1 maart 2019;
5 In de rol van aandeelhouder in te stemmen met de benoeming van mevrouw xxx als lid van de Raad van Commissarissen van Groningen airport Eelde per 1 maart 2019;
6 Wethouder Lammers te mandateren om op de AvA van 1 maart 2019 afspraken te maken met de overige aandeelhouders over o.a. de samenstelling van de Raad van Commissarissen;
7 Wethouder Lammers aan te wijzen om namens de gemeente Tynaarlo in de AvA op te treden.

Besluit:

TOELICHTING B&W-ADVIES

1. Onderwerp

Besluitvorming rond de Algemene Vergadering van Aandeelhouders GAE op 1 maart 2019

2. Voorstel

- 1 Het verslag van de AvA van 21 december 2018 voor kennisgeving aan te nemen;
- 2 In te stemmen met de tijdens de AvA vast te stellen exploitatie- en investeringsbegroting 2019;
- 3 In de rol van aandeelhouder in te stemmen met de benoeming van de heer xxx als voorzitter van de Raad van Commissarissen van Groningen airport Eelde per 1 maart 2019;
- 4 In de rol van aandeelhouder in te stemmen met de benoeming van mevrouw xxx als lid van de Raad van Commissarissen van Groningen airport Eelde per 1 maart 2019;
- 5 Wethouder Lammers te mandateren om op de AvA van 1 maart 2019 afspraken te maken met de overige aandeelhouders over o.a. de samenstelling van de Raad van Commissarissen;
- 6 Wethouder Lammers aan te wijzen om namens de provincie Drenthe in de AvA op te treden.

3. Inleiding en perspectief

Op vrijdag 1 maart 2019 vindt een AvA plaats van GAE. De vergadering start om 12.30 uur en vindt plaats in de De Rietschans in Haren. Op de agenda staan onder meer het vaststellen van de notulen van de AvA die plaatsvond op 21 december 2018, de Exploitatie- investeringsbegroting 2019, een notitie over de begroting en financieringsopties nieuwbouw brandweerkazerne en de samenstelling van de RvC. Tijdens deze AvA moeten de twee opgestapte RvC leden, mevrouw Orsel en de heer Doddema, vervangen worden door nieuw te benoemen leden. Bovendien nemen de heren Jaspers en Van den Brink tijdens deze vergadering afscheid als leden van de RvC. Ook deze zaken zullen aan de orde komen tijdens deze AvA.

4. Argumenten

1.1 Het verslag biedt een juiste weergave van hetgeen is besproken

Het verslag van 21 december 2018 geeft een goed beeld van de vergadering. Goed vastgelegd is dat RvC met de toen voorgelegde conceptbegroting op de goede weg was, maar dat nog aanpassingen en verduidelijkingen gewenst waren. Inmiddels is er een aangepaste actuelere Begroting 2019 opgesteld, die tijdens de AvA vastgesteld kan worden. Het gevraagde overzicht van de ontwikkeling van het eigen vermogen van GAE is opgesteld. De toezegging door de directie van het toezenden van het rapport van Falck over de noodzaak van nieuwbouw van de brandweerkazerne is ook nagekomen. Voor ons staat de taak nog open de toegezegde handavingsinformatie inzake de brandweerkazerne aan te leveren. Tijdens de AvA wordt voorgesteld het verslag vast te stellen.

2.1 De opgestelde Exploitatie- en Investeringsbegroting voor 2019 past bij het gekozen scenario van de aandeelhouders om te investeren in de luchthaven

De Exploitatie- en Investeringsbegroting voor 2019 gaat uit van de meeste recente afspraken die door de luchthaven zijn gemaakt. Er wordt een NEDAB-vergoeding van de aandeelhouders gevraagd van € 3 miljoen. Met deze begroting is een positieve beweging naar een sluitende begroting ingezet. Wel dient opgemerkt te worden dat ook uitgegaan wordt van het feit dat alle aandeelhouders haar bijdrage aan de benodigde € 46 miljoen voldoen. Voor de stad Groningen is dit niet het geval.

2.2 De hogere kosten voor de bouw van de brandweerkazerne worden opgevangen

De nieuwbouw van de brandweerkazerne is eerder berekend op en als investering goedgekeurd voor, een begroot bedrag van € 3,4 miljoen (waarvan € 2,55 miljoen NEDAB wordt vergoed door de aandeelhouders en de rest brengt de NV zelf op) op basis van het definitieve ontwerp en prijspeil juni 2017. Door de aantrekkende markt waren slechts enkele aannemers bereid om op het project in te schrijven en uiteindelijk zijn slechts één aannemer en één installateur bereid gevonden de bouw te verzorgen. De aanbieding van de beoogd aannemer en installateur is echter hoger dan het beschikbare krediet. Het verschil is € 1.250.000 en het wordt nog meer wanneer voor een gasloze variant wordt gekozen (dan kost het nog eens € 435.000 extra). GAE kan deze extra

middelen niet uit haar eigen middelen financieren gezien haar liquiditeits- en solvabiliteitspositie. De directie geeft vier opties aan, die niet allemaal gewenst of uitvoerbaar zijn wegens beschikbare liquiditeiten of het feit dat het daarmee de onderneming nog meer exploitatiekosten geeft. Er zijn nog twee alternatieven, namelijk dat de twee provincies geld gaan lenen (dat is namelijk voor goedkoper voor uiteindelijk alle aandeelhouders), of dat de aandeelhouders het geld dat voor de terminal is gereserveerd nu (deels) gaan inzetten voor de brandweerkazerne. Eventueel zou dan zelfs voor de duurdere variant van de gasloze brandweerkazerne gekozen kunnen worden.

Tijdens de AvA zullen de aandeelhouders de optie aandragen om vanuit de reservering van middelen voor de terminal de extra benodigde middelen voor de brandweer beschikbaar te stellen. Dat houdt in dat naast de eerdere toegezegde € 2,55 miljoen, er een bedrag van € 1,25 miljoen of € 1.685.000,- aanvullend beschikbaar wordt gesteld door de aandeelhouders. Dit bedrag wordt dan verminderd op het bedrag dat voor de terminal gereserveerde staat, maar daarmee blijven we binnen de € 6 miljoen die voor kazerne en terminal zijn bestemd. De raad wordt hier in een brief over geïnformeerd.

2.3 Een sluitende begroting is op dit moment geen realistische optie

De begroting is opgesteld met als uitgangspunt dat alle aandeelhouders hun bijdrage die past bij de investeringsplannen (€ 46 miljoen) ten uitvoer brengen. De begroting voor 2019 staat in het teken van het continueren van de ingeslagen strategische en commerciële koers om de regio te ontsluiten door naar hubs te vliegen. In 2019 wordt gewerkt aan het vergroten van het aantal lijnbestemmingen, met een sterke voorkeur voor hubs als Kopenhagen en München. Er zijn alleen passagiers en opbrengsten begroot voor vluchten die daadwerkelijk op dit moment in boekingsystemen zijn opgenomen. Het kostenprofiel is aangepast aan de noodzakelijke kosten en waar mogelijk worden onderhoud en investeringen uitgesteld, met als uitgangspunt dat op het gebied van safety en security geen concessies aan veiligheid en het voldoen aan wetgeving worden gedaan.

Commerciële kansen, ook op het gebied van vastgoedontwikkeling, worden actief gezocht en benut. Tariefsverhogingen worden doorgevoerd daar waar dat een bijdrage kan leveren aan het verbeteren van de opbrengsten zonder de concurrentiepositie te schaden.

De Directie heeft na afstemming met de Raad van Commissarissen een taakstellende begroting voor 2019 opgesteld die een negatief resultaat van € 235.000,- laat zien. De verwachting is dat het aantal passagiers in 2019 af zal nemen als gevolg van minder aanbod van routes (in totaal worden 208.000 passagiers begroot). Om meer opbrengsten te genereren wordt de havengeldregeling aangepast, worden de parkeertarieven, de huurtarieven en het tarief van de passagiersvergoeding iets verhoogd (per saldo zijn de opbrengsten wel lager dan in 2018, omdat er minder passagiers zullen zijn is de verwachting). Er is een begroting voor geheel 2019 gemaakt met een NEDAB-bijdrage van € 3.000.000,-. Er wordt gevraagd akkoord te gaan met een bedrag van € 700.000,- aan investeringen. Vooralsnog zijn de reserves hoog genoeg om het nadeel van 2018 en het begrote nadeel van 2019 op te vangen. Ook qua liquiditeiten is er ruimte volgens de begroting, ook als de NEDAB-vergoedingen achteraf worden vergoed.

Bij het budget voor de personeelskosten wordt rekening gehouden met de cao-stijging en ten opzichte van de stand van zaken per eind 2018 worden 3,0 Fte's bespaard die, zonder gedwongen ontslagen afvloeien in de loop van het eerste kwartaal 2019.

Op dit moment wordt niet ingezet op de splitsing van de onderneming in een 'luchthavenontwikkelingsmaatschappij' (LOM) en 'luchthavenexploitatie maatschappij' (LEM). Ingeschat wordt dat nu niet het juiste moment is om te zoeken naar een mogelijke marktpartij die als exploitant van de LEM kan fungeren. Hangende de gesprekken met de Schiphol Groep en de ontwikkelingen rondom Lelystad Airport en de Luchtvaartnota, wordt voorgesteld dit project een pas op de plaats te laten maken en per kwartaal met aandeelhouders, Directie en Raad van Commissarissen te evalueren of de tijd rijp is om het vervolg in gang te zetten.

Er wordt (nog) niet gerekend op een bijdrage vanuit het Route Ontwikkelingsfonds voor dekking van de (aanloop)kosten van het ontwikkelen van nieuwe routes. Hiervoor zijn nog geen concrete afspraken.

Zoals u in bijlage 7 kunt lezen, willen de aandeelhouders de RvC opdragen te streven naar een sluitende begroting en verdere kostenreductie en opbrengstmaximalisatie, waarbij het scenario 'Toegangspoort voor het Noorden' het uitgangspunt blijft.

3.1 Dit is een brief die overeenkomt met de informatieve brief aan Provinciale Staten in Drenthe

Op 11 juni 2017 heeft de wethouder de raad toegezegd hen rond GAE de informeren op de momenten dat ook de gedeputeerde van de provincie Drenthe dat doet. Bijgaand concept is gebaseerd op de brief die in concept klaar ligt voor Provinciale Staten.

Als tijdens de AvA besluiten worden genomen die afwijken van wat in dit concept staat, moeten die uiteraard worden verwerkt. De verwachting is dat de brief vrijdag 1 maart kort na de AvA wordt verstuurd aan de staten. Om vragen uit de raad te voorkomen, wordt geadviseerd eventuele wijzigingen waarover overeenstemming bestaat onder de aandeelhouders over te nemen in onze brief.

4.1 De provinciale vertegenwoordigers van de aandeelhouders hebben voorgesteld over te gaan tot de benoeming van de heer xxx als voorzitter van de Raad van Commissarissen per 1 maart 2019.

Er heeft een afstemmingsronde plaatsgevonden onder de verschillende aandeelhouders over de deze benoeming. De bestuurders hebben aangegeven akkoord te gaan met de voorgenomen benoeming per 1 maart 2019.

5.1 De provinciale vertegenwoordigers van de aandeelhouders hebben voorgesteld over te gaan tot de benoeming van xxx als lid van de Raad van Commissarissen per 1 maart 2019.

Er heeft een afstemmingsronde plaatsgevonden onder de verschillende aandeelhouders over de deze benoeming. De bestuurders hebben aangegeven akkoord te gaan met de voorgenomen benoeming per 1 maart 2019.

4.2 en 4.3 De namen van de bestuurders zijn tot 1 maart vertrouwelijk

Tijdens het bestuurdersoverleg op 25 februari is besproken wie de nieuwe leden van de RvC zijn. Afgesproken is ook dat deze namen tot 1 maart 2019 niet naar buiten komen. Daarom zijn in het voorgaande kruisjes geplaatst in plaats van de namen van de voorgedragen leden.

4.3 en 5.3 De bestuurders hebben aangegeven in te kunnen stemmen met de opdrachtformulering

Aan de nieuwe leden wordt een opdrachtformulering meegegeven (bijlage 7). Daarvan hebben beiden aangegeven dat ze de lijn in de opdracht goed kunnen volgen. De primaire opdracht is helder en ze vinden het een werkbare opdracht.

7.1 De gewenste grondhouding is dat er ruimte moet zijn voor het waarborgen van de continuïteit van de onderneming, waarbij alle aandeelhouders hun verantwoordelijkheid nemen.

Gezien de onzekerheden die spelen en de berichtgeving in de media moet de gedeputeerde ruimte hebben om naar eigen inzicht tijdens de AvA besluiten namens het college te nemen.

5. Kanttekeningen

2.1 Er ontbreekt nog een deel van de benodigde 46 miljoen euro

De vijf aandeelhouders van GAE hebben in 2016 gezamenlijk gekozen voor het investeringsscenario 'Toegangspoort van het Noorden.' Dit scenario gaat uit van een investering van 46 miljoen euro in de komende tien jaar. De aandeelhouders dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de totale dekking. De Regio Groningen-Assen heeft € 2,5 miljoen toegezegd, die in mindering gebracht kan worden op totale € 46 miljoen bijdragen die de aandeelhouders bij elkaar dienen te krijgen. De gemeente Groningen heeft tot nu toe € 6 miljoen van de oorspronkelijke benodigde € 12 miljoen toegezegd voor haar aandeel van met het investeringsscenario. Door het toekennen van de NEDAB-bijdragen en stortingen in het Routeontwikkelingsfonds komt de situatie dichterbij dan de gemeente Groningen op haar aandeel aangesproken moet worden.

In 2018 is gebleken dat veel inzet en middelen nodig zijn geweest om de hub-strategie succesvol na te streven, dit is een grote uitdaging gebleken. Met de huidige, uitgekilde, begroting voor 2019 zal deze uitdaging

waarschijnlijk nog groter zijn. Tegelijk is positief dat een deel van de hub-vluchten is overgenomen door een bedrijf dat de vluchten voor eigen rekening en risico uitvoert.

4.1 en 5.1 Dit wijkt af van de statuten

De statuten (artikel 13 lid 6) geven aan dat de benoeming van RvC-leden geschiedt uit een voordracht, gehoord hebbende de RvC. In dit geval hebben de aandeelhouders zelf een voordracht van leden voor de RvC gedaan. Dit kan mogelijk tot het verwijt leiden dat sprake is van rolvermenging. De vraag is wie de voor de hand liggende partij is voor het doen van de voordracht. Ook ligt het horen van de huidige RvC niet voor de hand ligt, nu twee leden al zijn afgetreden en de andere twee leden per 1 maart aftreden. De aandeelhouders hebben de voorbereidingen voor de voordracht vanuit het bedrijfsbelang gedaan.

6. Advies

Financiën	Ja <input checked="" type="checkbox"/>	Nee <input type="checkbox"/>
Bijdragen kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve investeringsbijdrage Groningen Airport Eelde. Deze bestemmingsreserve is ingesteld bij de voorjaarsbrief 2017 en bedraagt in totaal €1,84 miljoen. In 2018 is € 422.000 besteed, het saldo bedraagt momenteel € 1,42 miljoen.		
In de voorliggende begroting is zoveel mogelijk nagestreefd om aan de wensen van de aandeelhouders te voldoen en een zo sluitend mogelijke begroting op te leveren. Aan deze wens is grotendeels voldaan; de begroting sluit met een negatief resultaat van € 235.000.		
Voorgesteld wordt een deel van de bijdrage ten behoeve van de terminal in te zetten voor de meerkosten van de brandweerkazerne ad € 1,25 miljoen. Deze verschuiving past binnen het totale budget. Door deze verschuiving is minder budget beschikbaar voor het vervangen van de terminal. Op dit moment is er nog geen zicht op het moment waarop de terminal uitgebreid moet worden en of dit zal leiden tot een aanvullende aanvraag. Standpunt van de aandeelhouders is tot nu toe geweest dat de uitbreiding pas in beeld komt als het aantal passagiers op de luchthaven hier aanleiding voor geeft.		
Juridische Zaken	Ja <input type="checkbox"/>	Nee <input checked="" type="checkbox"/>
HRM	Ja <input type="checkbox"/>	Nee <input checked="" type="checkbox"/>
Communicatie	Ja <input type="checkbox"/>	Nee <input checked="" type="checkbox"/>
Derden	Ja <input type="checkbox"/>	Nee <input checked="" type="checkbox"/>

7. Uitvoering

Na de AvA kunnen, indien de vergadering tot wijzigingen leidt, de stukken definitief worden gemaakt. Op het moment dat GAE deze heeft gepubliceerd kunnen de stukken naar de raad ter informatie verzonden worden.

8. Besloten behandelen

Dit voorstel bevat vertrouwelijke informatie. Daarbij gaat het onder meer om de volledig begroting en de bijlage met een uitgebreidere toelichting op de argumenten in het voorstel. Het voorstel wordt vertrouwelijk aangeboden.

9. Bijlage(n)

1. Agenda AvA GAE 1 maart 2019
2. Concept verslag AvA 21 december 2018

3. Informatie kosten bouw brandweerkazerne
 4. Rapport Falck, onderbouwing noodzaak vervangen brandweerkazerne
 5. Aanbiedingsnotitie begroting 2019
 6. Begroting 2019
 7. Opdrachtformulering nieuwe RvC GAE NV
 8. Conceptbrief aan de gemeenteraad
-

Handtekening adviseur

.....

N.Y.D. Schipper